

Asia: VN/35254/2025

Luonnos ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä (RASTERI)

Luku 1 Johdanto

Yleiskommentit lukuun 1

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ohjeeksi riskinarviointiin ja viranomaistoimintaan tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä (RASTERI). Kemianteollisuus ry pitää ohjeen tavoitetta EEJ-menettelyn sujuvoittamisesta sekä riskinarviointikäytäntöjen selkeyttämisestä ja yhdenmukaistamisesta kannatettavana. Pidämme tärkeänä toimia kiertotalouden edistämisen ja päätöksenteon ennakoitavuuden parantamiseksi.

EEJ-päätöksenteossa on tunnistettu jo pidemmän aikaa kehitystarpeita, joita lausunnoilla olevassa ohjeluonnoksessa pyritään selkeyttämään. Tapauskohtaisessa EEJ-menettelyssä riskinarviointi on todettu yhdeksi vaikeimmista asioista sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten näkökulmasta. Lausunnoilla olevan ohjeluonnoksen tarkoitus EEJ-menettelyn sujuvoittamisen kannalta on hyvä: materiaalin jatkokäytön luonteen perusteella riskinarvioinnin rajaaminen ja tarve on perusteltua. Lisäksi viranomaisten toimivalta ja roolit jäte-tuote-sääntelyn rajapinnoilla on osoittautunut haasteelliseksi päätösten ennakoitavuudessa. Viranomaisten tehtävät ja toimivallat voivat näillä rajapinnoilla olla lomittaisia tai päällekkäisiä, ja näitä ohjeessa pyritään selkeyttämään. Ohjeluonnoksessa ei mielestämme kuitenkaan tuoda tarpeeksi esille EEJ-arvioinnin asiantuntijayhteistyötä esimerkiksi ympäristöviranomaisen määrittäessä arviointiperusteiden sisältöä ja tehdessä EEJ-päätöksiä. Tuotelainsäädännön tuntemus auttaa merkittävästi tasavertaisessa ja oikeudenmukaisessa päätöksenteossa, vaikka EEJ-tuote tulee tuotelainsäädännön ja markkinavalvonnan piiriin vasta jäteluokittelun päättymisen jälkeen.

Luku 2 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 2

-

Kommentit alalukuun 2.1 EU-sääntely

-

Kommentit alalukuun 2.2 Kansalliset asetukset

-

Kommentit alalukuun 2.3 Tapauskohtainen sääntely

-

Luku 3 Toimivalta- ja rajapintakysymykset

Yleiskommentit lukuun 3

Viranomaisten roolit ovat ohjeluonnoksen perusteella selkeät. Kemianteollisuus ry katsoo kuitenkin, että viranomaisvastuuseen kuuluu hyvän hallintotavan mukaisesti tunnistaa myös laaja-alaisen tuotetuntemuksen tarpeet EEJ-arvioinnissa. Tuotelainsäädännön ja tuotestandardien tuntemus on tärkeää verrattaessa EEJ-tuotetta markkinoilla oleviin muihin tuotteisiin. Laaja-alaisen asiantuntijatyön selkeyttäminen ohjeessa olisi toiminnanharjoittajien kannalta reilua päätöksenteon läpinäkyvyyden vuoksi. Kuten oppaassa kuvataan, aina tuotelainsäädännössä tai –standardeissa ei ole annettu erikseen terveys- ja ympäristöperusteisia arviointiperusteita. Tällöin oppaassa kuvattu kehikko tapauskohtaiselle riskinarvioinnille on perusteltua myös toimivaltakysymyksenä, koska riskinarvioinnilla on suora yhteys EEJ-arviointiperusteiden täyttymiseen. Huomionarvoista on myös, että EEJ-tuotteen jälkivalvontaa on edelleen runsaasti. Tämä ei sinänsä ole ohjeluonnoksen heikkous, vaan pikemminkin huomio kiertotalouden edelleen raskaan puoleisista valvontamenettelyistä.

Kommentit alalukuun 3.1 Johdanto

-

Kommentit alalukuun 3.2 Sääntelyrajapinnat ja viranomaisen roolit

Kommentit alalukuun 3.2.5.

Ohjeluonnoksessa nostetaan esiin merkittävä seikka liittyen kansainväliseen jätesiiirtoon ja vastavuoroiseen tunnustamiseen (EEJ), joka ansaitsee tulla huomioiduksi. Tapauskohtaiset ja kansalliset EEJ-päätökset ovat ensisijaisesti voimassa vain siinä EU-jäsenvaltiossa, missä ne on tehty, mikä aiheuttaa erikoisen ja henkilöstöresurssitarpeita lisäävän toimintatavan niin toiminnanharjoittajilla kuin jätesiiirtoviranomaisilla. Ohjeluonnoksessa todetaan sivulla 12: "Uudessa jätesiiirtoasetuksessa lähtömaan ja vastaanottomaan viranomaisten erimielisyydestä säädetään siten, että jos lähtömaan ja vastaanottomaan toimivaltaiset viranomaiset eivät pääse yksimielisyyteen siitä, luokitellaanko jokin erä jätteeksi, esinettä tai ainetta käsitellään siirron osalta kuin jätettä. Tämä ei kuitenkaan rajoita vastaanottomaan oikeutta käsitellä siirrettyä erää sen määränpäähän saapumisen jälkeen oman kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, jos kyseinen lainsäädäntö on unionin ja kansainvälisen oikeuden mukainen. Toisin sanoen, uusi asetus ei olennaisesti muuta kansallisten EEJ-säädösten ja tapauskohtaisten EEJ-päätösten asemaa EU:n sisämarkkinoilla." Käytännössä jätesiiirron hallinnollinen menettely koskisi kuljetusta valtiosta toiseen mahdolliset kauttakulkumat mukaan lukien. Luokittelun ei tulisi muuttua missään vaiheessa, kun EEJ-tuote on saanut hyväksynnän jossakin EU-jäsenvaltiossa. Katsomme, että

tämänkaltainen toimintatapa, jossa toisesta valtiosta tuotava EEJ-tuote on käytännössä vain kuljetuksen ajan jätesiiroasetuksen alainen, on sinänsä tarpeeton.

Kommentit alalukuun 3.3 Rajapinnat käytännössä

-

Luku 4 Riskinarviointi tapauskohtaisessa EEJ-päätöksenteossa

Yleiskommentit lukuun 4

-

Kommentit alalukuun 4.1 Johdanto

-

Kommentit alalukuun 4.2 Riskinarviointiprosessi

Kemianteollisuus ry ei pidä toivottavana, että EEJ-aineeseen tai materiaaliin kohdistetaan tiukempia vaatimuksia kuin vastaavaan neitseellisestä materiaalista tai aineesta muodostuvaan tuotteeseen. Lähtökohta tulisi olla, että tuote- ja kemikaalilainsäädännön vaatimusten noudattaminen riittää, jos EEJ-tuotetta tullaan hyödyntämään samassa tarkoituksessa kuin markkinoilla jo olevia tuotteita.

Kommentit alalukuun 4.3 Riskien tunnistaminen ja määrittäminen

Käyttömuotoluokittelussa luokka 4 on nähdäksemme liian suppea. Teollisuudessa käytettävän materiaalin lisäksi kohdassa tulisi mainita "aine" ("aine" puuttuu kohdasta). Raaka-ainekäyttö ei ole ainoa käyttömuoto, johon uusiomateriaalia tai -ainetta voidaan käyttää. Materiaalia tai ainetta tulee voida käyttää raaka-ainekäytön lisäksi myös esimerkiksi apuaineena, kemikaalina tai käyttöhyödykkeenä ja nämä kaikki käyttömuodot tulee lisätä luokkaan 4.

Kommentit alalukuun 4.4 Tapauskohtainen riskinarviointi

-

Kommentit alalukuun 4.5 Laadunvarmistus ja laadunvarmistusjärjestelmä

-

Luku 5 Tapausesimerkit

Yleiskommentit lukuun 5

-

Kommentit alalukuun 5.1 Kemikaalijätteet ja niiden seokset

-

Kommentit alalukuun 5.2 Maanvaraisesti sijoitettava jäteperäinen materiaali

-

Dahlman Katarina
Kemianteollisuus ry